



Somo la Agano la Kale: Isaya 45:1-13

Agano Jipya: Warumi 15:1-6

Kitabu cha Danieli
“Hatima Iliyoamuliwa ya Danieli”
Danieli 1:1-21

Wayne J. Edwards, Mchungaji

Kitabu cha Danieli kinaitwa uti wa mgongo wa unabii wa kibiblia kwa sababu kinatoa mpangilio wa wakati unaohitajika ili kuweka unabii wa kibiblia katika historia ya mstari.

- Wanatheolojia wengi huria, maprofesa, wachungaji, na watu wanaamini Kitabu cha Danieli ni historia, si unabii.
- Wengine hata wanadai kuwa kitabu hicho ni cha kughushi - hekaya iliyoandikwa na Myahudi mwaka wa 165 KK ambaye alidai tu kwamba Danieli ndiye aliyelandika.

- Ingawa Shetani ndiye anayechochea kila shambulio dhidi ya kutokuwa sahihi kwa Maandiko, chombo ambacho ametumia tangu miaka ya 1700 ni busara ya kibinadamu.
- Mawazo ya kibinadamu yanahitimisha kwamba kwa vile mwanadamu ndiye kipimo cha vitu vyote, akili ya mwanadamu ndiyo mpambanuzi mkuu wa ukweli wote.
- Kwa hiyo, hakuna uingiliaji kati usio wa kawaida au ufunuo wa Mungu, ambayo ina maana miujiza ya Biblia haikutokea; Biblia ni hekaya na mapokeo ya kidini tu.
- Lengo kuu la falsafa hizo zisizo na maana ni kukataa kuwepo, na kwa hiyo mamlaka ya Mungu juu ya maisha yao.

Hata hivyo, kile Kitabu cha Ufunuo kilivyo kwa Agano Jipya, kiunabii na kiapocalyptically, Kitabu cha Danieli ni kwa Agano la Kale.

- Danieli anathibitisha Israeli kuwa njia ya Mungu ya ukombozi, ikijumuisha kuja kwa Kristo mara ya kwanza, kukataliwa Kwake na viongozi wa kidini wa Kiyahudi, hukumu ya Mungu juu ya kutokuamini kwao, kutia ndani miaka 7 ya dhiki, ufufuo wa mabaki ya Wayahudi, na ujio wa pili wa Kristo ili kusimamisha ufalme wake katika dunia hii.
- Ikiwa Kitabu cha Danieli ni cha kweli - yaani, kwamba ukuu wa Mungu unatawala juu ya ubatili wa mwanadamu, tunaweza kuamini kwamba Mungu anafanya mambo yote kulingana na mpango wake wa kiungu.

- Ikiwa sivyo, Mungu ni mwongo, na tuko peke yetu kueleza kusudi la maisha haya.

- Ikiwa Kitabu cha Danieli ni cha kweli, Maandiko Matakatifu mengine yote ni kweli, kwa maana hakuna unabii wa Maandiko ambao ulikuwa wa kufasiriwa kwa kibinafsi.

- Kama sivyo, Maandiko mengine yote yanakuwa ya kutiliwa shaka, na hatuna ahadi ya tumaini zaidi ya maisha haya.

- Ikiwa Kitabu cha Danieli ni cha kweli, kile ambacho Yesu aliwaambia wanafunzi Wake katika Mathayo 24 , Marko 13 , na Luka 21 pia ni kweli.

- Ikiwa sivyo, basi Yesu hakuwa Mungu, na kwa hiyo Mwokozi tuliyemwamini kuwa, na bado tumepotea katika dhambi zetu, na bila tumaini la msamaha wa Mungu.

=====

=====

Kitabu cha Danieli kimegawanywa katika sehemu mbili:

- Mtu - nabii -
- Ujumbe - unabii -

Zaidi ya hazina za eskatolojia za kitabu, kama mwanadamu, Mungu alimchagua Danieli kuwaonyesha watu wake:

- Jinsi ya kuishi sasa kwa kuweka mtazamo wao juu ya siku zijazo.
- Jinsi ya kuishi kwa ajili ya Mungu katika enzi hii mbovu kwa kuwazia jinsi maisha yatakavyokuwa katika enzi hiyo ya milenia ijayo.
- Jinsi ya kushinda uovu unaoongezeka kila wakati wa ulimwengu huu, kwa matarajio yanayokua ya kuishi katika ufalme huo mtukufu ujao.

"Jina la Mungu lihimidiwe milele na milele, kwa kuwa hekima na uweza ni wake; hubadili majira na nyakati; huwaondoa wafalme na kuwainua wafalme; huwapa wenye hekima hekima na maarifa." Danieli 2:20-22

1. Mtanziko wa Danieli – Danieli 1:1-7 – Ms. 5 – “Mfalme akawawekea riziki ya kila siku ya chakula cha wafalme, na cha divai aliyokunywa.

Akiandika takriban miaka 50 katika utumwa wake, (540-530 KK) Danieli alitaka wasomaji wake wajue, wakati Yuda ilikuwa imetekwa na Mfalme Nebukadneza, na alikuwa miongoni mwa wale waliochukuliwa mateka, hali za maisha yake, pamoja na taifa la Israeli, zilikuwa kulingana na enzi kuu ya Mungu.

- Mungu alikuwa amewaambia Waisraeli kama wangeenda kinyume na Yeye, angewapeleka uhamishoni, na alikuwa amefanya kile alichosema.
- Mungu aliwaonya kupitia Isaya na Yeremia kwamba walikuwa wameziacha sheria zake na kupuuza agano lake, lakini hawakutubu. Miaka yao 70 ya utumwa ilikuwa njia ya Mungu ya kurudisha Sabato ambazo watu wa Israeli walikuwa wamezipuuza na kuzikiuka.

Mnamo mwaka wa 605 KK, Babeli ilishinda Yerusalemu, ikateka watu, na kuwachukua vijana wenye nuru zaidi kuwarudisha Babeli, wakiwemo Danieli na marafiki zake watatu.

- **Walikabiliwa na mgogoro wa mamlaka** - dhidi ya -4 - walichaguliwa kufundishwa katika falsafa isiyomcha Mungu ya utamaduni wa Wakaldayo.
- **Walikabiliwa na mgogoro wa maadili** - dhidi ya - 5 - walipaswa kulishwa vyakula ambavyo vilikatazwa na imani yao ya Kiyahudi.
- **Walikabiliwa na shida ya utambulisho** - dhidi ya - 6-7 - walibadilisha majina yao ya Kiyahudi ili kuakisi miungu ya Wakaldayo.
 - Kutoka kwa **Danieli** - "Mungu ndiye mwamuzi wangu" - hadi **Belteshaza** - "mungu, linda maisha yangu.
 - Kutoka kwa **Hanania** - "Yehova ana fadhili" - hadi kwa **Shadraka** - "Mimi nina hofu ya Mungu."
 - Kutoka kwa **Mishaeli** - "Yeye ambaye ni Mungu" - hadi **Meshack** - "Nimedharauliwa mbele ya mungu wangu."
 - Kutoka kwa **Azaria** - "Bwana ndiye msaada wangu" - hadi **Abednego** - "mtumishi wa Nebo."
 - Mbinu nne za Nebukadneza za uongofu wa kitamaduni:

- **Kutengwa** - kuwatenganisha na familia na imani yao.
- **Indoctrination** - kueneza akili zao katika utamaduni wa Babeli kubadili mtazamo wao wa ulimwengu.
- **Malazi** - kutoa starehe zote za maisha ili kuwavuta mbali na imani yao kwa Mungu.
- **Mabadiliko** - kutenganisha majina yao kutoka kwa tamaduni zao za Kiyahudi na kuwaambatanisha na utamaduni wa Wakaldayo.

2. Uamuzi wa Danieli – Danieli 1:8-21 – mstari wa 8 – “Danieli aliazimu moyoni mwake ya kuwa hatajitia unajisi.

Daniel alifanya uamuzi mara nne:

- **Ulikuwa uamuzi wa moyo** - ms. 1 - wangeweza kubadilisha mahali pa kuishi, chakula chake, na hata jina lake, lakini hawakuweza kubadilisha moyo wake kuelekea Mungu.
- **Ulikuwa uamuzi wa mtu binafsi** - dhidi ya 8 - wavulana wengine walikuwa tayari wamewasaliti watekaji wao, lakini sio Danieli.
- **Ulikuwa uamuzi wenye ushawishi mkubwa** – mst. 10 – Danieli aliwatia moyo wale ambao hawakukubali kusimama imara katika imani yao kwa Mungu.
- **Ulikuwa uamuzi wa unyenyekevu** – mst. 8-16 – ingawa Danieli alikuwa na imani kali, alijieleza kwa unyenyekevu na heshima mbele ya watekaji wake.
 - 8-10 - Danieli aliomba kuachiliwa kutoka kwa chakula cha mfalme, lakini ombi lake lilikataliwa.
 - 11-14 - Danieli alipendekeza mpango mbadala, na ukakubaliwa.
 - 17-21 Mungu aliheshimu imani ya Danieli kwa kumpa yeye na marafiki zake ujuzi, maarifa, hekima na utambuzi.

“Katika hao wote hawakuonekana kama Danielii, na Hanania, na Mishaeli, na Azaria, katika mambo yote ya hekima na ufahamu ambayo mfalme aliwachunguza, akawaona kuwa wao

ni bora mara kumi kuliko waganga wote na wanajimu waliokuwa katika ufalme wake wote. Danieli 1:19-20

- Danieli aliendelea kuwa mtumishi wa Mfalme hata mwaka wa kwanza wa Koreshi, Mfalme wa Uajemi, na huenda alimshawishi kuwaruhusu Wayahudi warudi Yerusalemu na kujenga upya hekalu lao.
- Danieli alikuwa msemaji wa Mungu kwa Wayahudi - akiwatia moyo kubaki waaminifu kwa Mungu wa Ibrahimu, Isaka, na Yakobo.
- Danieli alikuwa msemaji wa Mungu kwa Mataifa - akionyesha Falme nne za Mataifa ambazo zingetawala ulimwengu hadi zote zitakapotiishwa na Ufalme wa Bwana.
- Huenda Danieli aliwatolea ushahidi “Majusi” waliokuja Yerusalemu ili kumtafuta “Mfalme wa Wayahudi aliyezaliwa

upya.”

- Miongoni mwa manabii wote wa siku zake, Danieli aliheshimiwa na kuheshimiwa kama mtu mwenye hekima zaidi aliyepata kupamba dunia.